

משנה מפני תיקון העולם

- א. רב ששת - ארישא
- ב. רבינא - אסיפא והכי קתני אין בזו מפני תיקון העולם

מתניתין

המוציא את אשתו משום אילונית קפס שלא הכיר בה,

[חיישין לקלוקלא] רבי יהודה אומר לא יחזיר שמא תנשא ותלד ויאמר אילו הייתי יודע שכן לא הייתי מגרשיך. צריכה גט דאין אדם עושה בעילתו בעילת זנות ובעל לשם קדושין. [לא חיישין לקלוקלא] וחכמים אומרים יחזיר נישאת לאחר והיו לה בנים הימנו והיא תובעת כתובתה **אמר רבי יהודה אומר לה שתיקותיך יפה מדיבוריך:**

גמרא

הגמרא מקשה סתירה בשיטת רבנן ורבי יהודה מהמשנה דלעיל למשנתנו: למימרא דרבי יהודה חייש לקלוקלא, ורבנן לא חיישי לקלוקלא והא איפכא שמעינן להו! דתנן המוציא את אשתו משום שם רע: [רבנן] לא יחזיר ומשום נדר לא יחזיר - חיישי לקלוקלא רבי יהודה אומר כל נדר שידעו בו רבים לא יחזיר - לא חייש לקלוקלא

- א. שמואל - איפוך משנתינו, והא מדקתני סיפא נישאת לאחר והיו לה בנים הימנו... **אמר ר' יהודה נמי איפוך.**

- ב. אביי: ר' יהודה ודאי חייש לקלוקלא, בההיא משום נדר ליכא קלוקלא:

בשאינו צריך חכם: סבר לה כר' מאיר דאמר אין הבעל טועה בנדר שבידו להפר ואינו יכול לומר לאחר זמן אילו הייתי יודע שאני יכול להפר לא גירשתיך

בצריך חכם סבר לה כרבי אלעזר דאין אדם רוצה שתתבזה אשתו בב"ד הילכך לא מצי למימר אילו הייתי יודע.

(קושיא) אמר רבא דרבי יהודה אדרבי יהודה קשיא דרבנן אדרבנן לא קשיא

ג. רבא: דר' יהודה אדר' יהודה לא קשיא כדשנינן אביי

דרבנן אדרבנן - מאן חכמים ר' מאיר דאמר בעינן תנאי כפול והכא במאי עסקינן בדלא כפליה לתנאיה.

מתניתין

המוכר את עצמו ואת בניו לעובדי כוכבים אין פודין אותו אבל פודין את הבנים לאחר מיתת אביהן:

גמרא

אמר רב אסי והוא שמכר ושנה ושילש

הנהו בני בי מיכסי מקום דיצפי זוזי מעובדי כוכבים ולא הוה להו למפרעינהו.

אתו וקא גרבי להו היו שובין אתם לעבדים.

אתו לקמיה דרב הונא אמר שלא ליפדות דהני מרגל רגילי דעבדי הכי.

הגמרא מביאה ב' לישנא איך רב נחמן הסביר ת"ק של משנתנו:

גמרא

[ל"ק] משום קלוקלא אומרים לו קודם גירושין הוי יודע שלא תחזירנה עולמית ושוב אינו נאמן לומר כן שכיון שידע שאסור לו להחזירה אפילו לא תנשא לאחר ולא חש להמתין ולבדוק אחר הדברים גילה בדעתו שלא היתה חביבה עליו: והוא שאמר לה משום שם רע אני מוציאך משום נדר אני מוציאך - אי אמר לה הכי מצי מקלקל לה קפס, ואי לא, לא מצי מקלקל לה לא אסרו לו להחזירה עד שלא ניסת.

תניא כלישנא קמא - א"ר מאיר... שמא תלך ותנשא לאחר ונמצאו דברים בדאין ויאמר אילו הייתי יודע שכן הוא אפי' אם היו נותנים לי מאה מנה לא הייתי מגרשה ונמצא גט בטל ובניה ממזרין לפיכך אומרים לו הוי יודע שהמוציא את אשתו משום שם רע לא יחזיר ומשום נדר לא יחזיר

[ל"ב] כדי שלא יהו בנות ישראל פרוצות בעריות ובנדרים - צריך שיאמר לה תקנו חכמים למוציאה שיאמר לה כן: הוי יודעת שמשום שם רע אני מוציאך ומשום נדר

אני מוציאך ומיהו בין אמר בין לא אמר לא יחזיר.

תניא כלישנא בתרא אמר רבי אלעזר ברבי יוסי... שלא יהו בנות ישראל פרוצות בעריות ובנדרים לפיכך אומרים לו אמור לה הוי יודעת שמשום שם רע אני מוציאך ומשום נדר אני מוציאך.

משנה רבי יהודה - שידעו בו רבים לא יחזיר

אמר רבי יהושע בן לוי מ"ט דר' יהודה דכתיב קפס ולא הכום בני ישראל כי נשבעו להם נשיאי העדה. והוה להו לאתשולי אשבעתייהו אי לאו משום דהוור ברבים:

רבנן שסוברים שיש הפרה - התם לא חלה שבועה עליויהו כלל, כיון דאמרו להו מארץ רחוקה באנו ולא באו - והאי דלא קטלינהו משום קדושת השם שלא יאמרו העובדי כוכבים עברו על שבועתן.

כמה זה רבים

- א. ג' - רב נחמן: זב"ה ימים: ב' רבים: ג'.

- ב. עשרה - ר' יצחק: דכתיב מרגלים עדה יצאו יהושע וכלב.

רבי מאיר - צריך חקירת חכם לא החזיר / שיטת ר"א

תניא רבי אלעזר אומר לא אסרו צריך אלא מפני שאינו צריך. במאי קמיפלגי. ר"מ סבר אדם רוצה אינו מקפיד שתתבזה אשתו בב"ד הלכך צריך חקירת חכם מצי לקלקלה

ור"א סבר אין אדם רוצה שתתבזה אשתו בב"ד.

משנה א"ר יוסי בר' יהודה מעשה בצידן

חסורי מיחסרה והכי קתני - בד"א כשנדרה היא אבל נדר איהו יחזיר **ואמר רבי יוסי ברבי יהודה** מעשה נמי בצידן באחד שאמר לאשתו קונם - יאסרו כל פירות שבעולם עלי- אם איני מגרשיך וגירשה והתירו לו חכמים שיחזירנה - החידוש הוא מהו דתימא ליגזור משום דר' נתן דתניא ר' נתן אומר הנודר כאילו בנה במה והמקיימו כאילו הקריב עליה קרבן והאי כיון דקיים נדרו ניקנסיה מלהחזיר, קמ"ל

קפס [הענין] יושבי עיר גבעון (ז' אומות) שמעו מה שעשה ה' ליהושע ליריחו, וידעו שגם אותם יהרגו, לכן עשו ערמה שבאו בארץ רוחקה, והאמין יהושע וזכרת ברית אתם.

תוספות ד"ה המוציא אשתו משום אילונית. **משמע הכא דאילונית בעיא גט ותימה** דבריש יבמות (דף ב:) משמע דלא בעיא גט דהווי קדושי טעות דתנן וכולן שמתו או שמיאנו או שנמצאו אילונית צרותיהן מותרות ויש לומר **דכא מ"ירי בספק אילונית ומוציאה משום חשש אילונית** **נדע מדקתני** סיפא נישאת לאחר והיו לה בנים ואילו ודאי אילונית אין לה רפואה. והא דאמר (שם דף סד:) שרה אמנו אילונית היתה **אין מזכירין מעשה נסים**. והא דפליגי בהמדיר (כתובות דף עג.) בקדשה על תנאי וכנסה סתם דבעי' גט משום דאין אדם עושה בעילתו בעילת זנות היינו בשאר מומין דמחיל אבל באילונית לא מחיל [אבל רש"י כאן פירש משום שאין אדם **בועל בעילת זנות**] והא דאמרינן (יבמות סא:) קטן וקטנה לא חולצין כו' קטנה שמא תמצא אילונית **ולא אמרינן תתייבם ממה נפשך דאי אילונית היא הרי הן קדושי טעות** ושריא לשני אומר ר"ת דהתם **בדקבלה** עליוה וכה"ג משני בפ' בן סורר (סנהדרין דף טו:):

ניתן לקבל את סיכומי 'שקלא וטריא' השבועיים על הדף היומי במייל arielmarcus5518@gmail.com - נשמח לקבל הערות ותיקונים.